

suit af Grundloven blev forhandlet og antaget, man da vil erindre, at netop jeg gjorde mig Umage for, at gøre den Forsamling, som da var tilstede, opmærksom paa, hvor vanskeligt det var at give Grundlove istedetfor Love, og hvor farlig den Tid vilde blive, naar vi engang skulde til at fortolke Grundlovens Ord og indløse de deri givne Løfter: hvor vanskeligt det saa vilde blive at sætte os tilbage netop i den samme Stemning og de samme Anskuelse, som vi dengang havde, og at give Love netop i den samme Aand: hvor bittere de Fortolkningsscener vilde blive, som da vilde forestaae. Naar jeg altsaa kommer tilbage til at støtte mig paa Grundloven, er det ikke, fordi jeg har ønsket, at de vedkommende Kapitler skulde staae i Grundloven, men det er, fordi jeg er overbevist om, at det, naar de engang ere satte deri, vil være det Sikreste, man kan gjøre, for at give dem den mindste Betydning, de kunne faae, — thi saaledes har jeg forestaaet de Duffer, som her paa en Maade ere fremsatte — at komme dem saa hurtigt som muligt imøde, og derved at forhindre saalænge som muligt en ydre Trang. Jeg har allerede dengang, da Talen var om, at indføre de Paragrapher i Grundloven, som jeg før antydede, gjort opmærksom paa, at den, som vil støtte Folketirken, skal ikke være med at bygge for meget paa den, men skal lade den staae betroet til det danske Folks Energie og Mennessenes gode Troe og Overbeviisning, men man kan kun lade den staae saaledes derved, at man bortskaffer den negative Begrændsning, hvad ogsaa dette Lovforslag gaaer ud paa; thi det gaaer ikke ud paa noget Positivt; det gaaer ud paa at give enhver Den, som føler en Trang til at betrede den i Grundloven indrømmede Vel, hvilken den nu bestaaende kirkelige Lovgivning er imod, enhver Den, som derved befinder sig, i Henhold til disse Love, paa Negationens Standpunkt, en retlig Stil-

ling i Henhold til Grundloven, men mere ikke. Der er blevet sagt om dette Forslag, at det stiller den borgerlige Velse i Forgrunden, og man har heraf frembragt en Slags Rangstrid, idet man har meent, at dersom den første Paragraph omtalte det Kirkelige, det indviede Egtteskab og der dernæst gaves Udgang til et borgerligt Egtteskab som en Undtagelse, skulde derved være vundet Noget. Jeg derimod siger, at derved vil der være Meget tabt; thi det kirkelige indviede Egtteskab staaer udenfor Lovven, og behøver heller ikke Loven for at faae sin Gyldighed og sin Dnskelighed, det staaer i vor Tradition, og Den, som troer paa vor Historie, netop paa vor religiøse Histories Udvikling, vil vide, hvilken Betydning denne kirkelige Velse har forud for den i dette Lovudkast foreslaaede; men dersom man havde sat hvin i Spidsen for dette Forslag, saa havde man netop givet den en ringere Betydning. Men Loven er bleven angreben paa en anden Maade, man har ikke angrebet den egentlig saaledes, idetmindste har man tilsidst angrebet den anderledes. Jeg forbigaaer aldeles de Angreb, som mere synes at gjælde de Mennessers Overbeviisning, som her i Salen altid have søgt at skaffe den paa gjældende Grundlovbestemmelse Liv, eller om man vil — thi saadan er min Anskuelse — den for dette Aarhundrede nødvendige Indgang og Fremgang for at opretholde Kollighed. Jeg siger, jeg forbigaaer dem aldeles, men vil gaae ind paa den Argumentation, som søgte at vække vor Frygt, som søgte at gjøre os angstelige for, at vi, ved at fuldbyrde Grundlovens Bogaftav, førend vi havde fyldstgjort Folketirkens Fordringer, skulde opløse Samfundet og udsætte os for at miste vor Grundlov. Jeg troer, at de Fleste i Forsamlingen ville sige, at om jeg end ikke giver Ordene, der faldt, saa giver jeg dog Meningen.